

Cauza C-451/22**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

7 iulie 2022

Instanța de trimitere:

Raad van State (Țările de Jos)

Data deciziei de trimitere:

29 iunie 2022

Apelante:

RTL Nederland BV

RTL Nieuws BV

(denumite în continuare, în mod colectiv: „RTL”)

Obiectul procedurii principale

Litigiul privește o cerere de acces de către RTL, o agenție de știri, la diverse documente legate de doborârea zborului MH17 deasupra Ucrainei la 17 iulie 2014, inclusiv toate rapoartele transmise de „European Coordination Centre for Accident and Incident Reporting Systems” (denumit în continuare „Eccairs”) cu privire la Ucraina în anul 2014.

Obiectul și temeiul juridic al cererii de decizie preliminară

Cererea formulată privește întrebarea în ce măsură o agenție de știri poate primi, în temeiul unui sistem de informare național, informații dintr-o bază de date care intră sub incidența Regulamentului nr. 376/2014 privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă¹ (denumit în

¹ Regulamentul (UE) nr. 376/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 3 aprilie 2014 privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 996/2010 al Parlamentului European și al Consiliului

continuare „Regulamentul privind evenimentele”) și, în caz afirmativ, sub ce formă. În mod concret, instanța de trimitere are îndoieli cu privire la chestiunea dacă interdicția absolută, prevăzută în legislația națională, de a divulga aceste informații este compatibilă cu articolul 15 din Regulamentul privind evenimentele și cu dreptul la libertatea de exprimare și de informare prevăzut la articolul 11 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și la articolul 10 din CEDO.

Articolul 267 TFUE

Întrebările preliminare

„1. Ce trebuie să se înțeleagă prin «informații detaliate privind evenimentele» și «un nivel adecvat de confidențialitate» în sensul articolului 15 alineatul (1) din Regulamentul privind evenimentele și în lumina dreptului la libertatea de exprimare și de informare prevăzut la articolul 11 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și la articolul 10 din CEDO?

2. Articolul 15 alineatul (1) din Regulamentul privind evenimentele, în lumina dreptului la libertatea de exprimare și de informare prevăzut la articolul 11 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și la articolul 10 din CEDO, trebuie interpretat în sensul că acesta este compatibil cu o normă națională precum cea în discuție în litigiul principal, în temeiul căreia nicio informație provenită din evenimentele raportate nu poate fi făcută publică?

3. În cazul unui răspuns negativ la a doua întrebare: autorității naționale competente îi este permis să aplice o reglementare națională generală privind divulgarea, în temeiul căreia informațiile nu sunt furnizate, în măsura în care furnizarea acestora nu prevalează, de exemplu, asupra intereselor legate de relațiile cu alte state și cu organizații internaționale, de inspecția, controlul și supravegherea de către autoritățile administrative, de respectarea vieții private și de prevenirea avantajării și dezavantajării în mod disproporționat a persoanelor fizice și juridice?

4. Atunci când se aplică reglementarea națională generală privind divulgarea, există diferențe după cum este vorba despre informații din baza de date națională sau despre informații obținute din rapoarte sau despre rapoarte, care figurează în alte documente, de exemplu în documentele de politică?”

Dispozițiile de drept al Uniunii și dispozițiile naționale invocate

Dreptul internațional:

și de abrogare a Directivei 2003/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului, și a Regulamentelor (CE) nr. 1321/2007 și (CE) nr. 1330/2007 ale Comisiei (JO 2014, L 122, p. 18).

Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO), articolul 10 (Libertatea de exprimare)

Dreptul Uniunii:

- Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, articolul 10 (Libertatea de gândire, de conștiință și de religie) și articolul 11 (Libertatea de exprimare și de informare);
- Regulamentul (UE) nr. 376/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 3 aprilie 2014 privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 996/2010 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2003/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului, și a Regulamentelor (CE) nr. 1321/2007 și (CE) nr. 1330/2007 ale Comisiei (JO 2014, L 122, p. 18), considerentele (33) și (45) din preambul și articolele 15 (Confidențialitatea și utilizarea adecvată a informațiilor) și 16 (Protecția surselor de informații).

Dreptul neerlandez (aplicabil la 17 aprilie 2018, data la care ministrul a respins, prin decizie, cererea formulată de RTL):

- Wet luchtvaart (Legea privind aviația), articolul 1.1 și articolele 7.1 și 7.2
- Wet openbaarheid van bestuur (Legea privind reglementarea accesului la informațiile administrației), articolul 2 primul alineat, articolul 3, articolul 7 primul alineat și articolul 10 al doilea alineat

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii principale

- 1 Întrucât RTL dorește să se stabilească ce știa guvernul neerlandez cu privire la evenimentele din jurul tragediei în care a fost implicat zborul MH17, ea i-a solicitat ministrului Justiției și Securității prin scrisoarea din 10 ianuarie 2018, în temeiul Wet openbaarheid van bestuur (Legea privind reglementarea accesului la informațiile administrației, denumită în continuare „Wob”), diverse documente legate de doborârea acestui zbor deasupra Ucrainei la 17 iulie 2014, inclusiv rapoartele transmise de „Eccairs cu privire la Ucraina în anul 2014”, relevante în litigiul principal.
- 2 La 17 aprilie 2018, ministrul competent [al Infrastructurii și Gospodăririi Apelor] a respins, prin decizie, cererea formulată de RTL. Potrivit ministrului, în conformitate cu articolul 10 din Regulamentul privind evenimentele, informațiile din Eccairs pot fi furnizate numai părților interesate din categoriile menționate în anexa II la Regulamentul privind evenimentele. Este vorba despre persoane și organizații din sectorul aviației și despre persoane și organizații care studiază siguranța aviației. RTL nu face parte din aceste categorii.

- 3 În urma contestației acesteia, ministrul a menținut respingerea cererii. Ministrul a adăugat la motivarea respingerii faptul că articolul 7.2 din Legea privind aviația se opune, de asemenea, furnizării informațiilor solicitate.
- 4 Rechtbank a respins ca neîntemeiată acțiunea formulată de RTL împotriva acestei decizii, considerând că pentru rapoartele Eccairs este valabil un regim special (și anume confidențialitatea informațiilor solicitate, conform celor prevăzute la articolul 7.2 din Legea privind aviația, precum și la articolul 15 din Regulamentul privind evenimentele) care reprezintă o *lex specialis* în raport cu Wob. În opinia instanței, nici invocarea de către RTL a articolului 10 din CEDO nu își atinge scopul. În acest caz, ingerința este prevăzută prin lege. În plus, RTL nu a demonstrat că există împrejurări foarte speciale care ar face ca ingerința să fie nejustificată.
- 5 RTL a formulat o acțiune împotriva acestei hotărâri judecătorești în fața instanței de trimitere, Raad van State (Țările de Jos).

Principalele argumente ale reclamantei din litigiul principal

- 6 RTL susține că ministrul nu își mai poate întemeia refuzul de a furniza informații pur și simplu pe Regulamentul privind evenimentele și pe Legea privind aviația ca *lex specialis* în raport cu Wob.
- 7 Regulamentul privind evenimentele nu indică, de altfel, nicio interdicție absolută cu privire la divulgare. În opinia RTL, regimul strict de divulgare prevăzut la articolul 15 din Regulamentul privind evenimentele vizează în special protecția raportorilor și a persoanelor menționate în rapoartele de eveniment. RTL deduce acest lucru din termenul „informații detaliate” (informațiile detaliate privind evenimentele trebuie tratate în mod confidențial), din interdicția de utilizare a acestor informații pentru stabilirea culpei sau răspunderii și din regimul de protecție pentru anumite persoane menționate la articolul 16 din acest regulament.
- 8 De asemenea, RTL susține că dorește să utilizeze informațiile solicitate pentru a putea verifica dacă, în urma avertismentelor de securitate, Țările de Jos au luat măsuri (rapide) (in)suficiente. În opinia RTL, ea îndeplinește astfel scopul prevăzut la articolul 15 alineatul (2) din Regulamentul privind evenimentele, și anume menținerea sau îmbunătățirea siguranței aviației.
- 9 Dacă trebuie totuși considerat că există o situație *lex specialis*, acest lucru este valabil, în opinia RTL, numai pentru versiunea integrală a unui document. Prin urmare, RTL consideră că este posibilă furnizarea restricționată a informațiilor. În acest context, RTL invocă în special articolul 10 din CEDO.

Prezentare succintă a motivării trimiterii preliminare

- 10 Conform articolului 15 alineatul (1) din Regulamentul privind evenimentele, statele membre trebuie să ia măsurile necesare pentru a garanta un nivel adecvat de confidențialitate pentru informațiile detaliate privind evenimentele pe care acestea le primesc.

Articolele 7.1 și 7.2 din Legea privind aviația urmăresc implementarea Regulamentului privind evenimentele. Din aceste articole reiese că *nicio informație* provenită din evenimentele raportate ministrului nu poate fi făcută publică. Legea în cauză este o *lex specialis* în raport cu Wob. Instanța de trimitere are îndoieli cu privire la aspectul dacă prin Legea privind aviația se pune în aplicare în mod corect reglementarea privind confidențialitatea informațiilor din Regulamentul privind evenimentele. În opinia sa, din modul de redactare a Regulamentului privind evenimentele nu reiese în mod clar dacă acesta impune ca *toate informațiile* legate de evenimente să fie ținute în afara domeniului public. În acest context, ea face trimitere la Hotărârea Curții din 30 martie 2017 în cauza Lingurăr, ECLI:EU:C:2017:244, în care Curtea a considerat, la punctul 18, că statele membre pot adopta măsuri de aplicare a unui regulament dacă prin aceasta nu împiedică aplicabilitatea directă a regulamentului, nu disimulează natura sa de act din cadrul dreptului Uniunii și specifică exercitarea marjei de apreciere acordate prin regulament, rămânând totodată în limitele dispozițiilor acestuia.

- 11 Articolul 16 alineatul (8) din Regulamentul privind evenimentele le permite statelor membre să stabilească un nivel de protecție superior a raportorilor sau a persoanelor menționate în rapoartele de eveniment. Instanța de trimitere se întreabă cât de mult poate fi extins acest nivel superior și dacă alineatul (8) poate fi invocat ca motiv pentru a nu publica *nicio informație*. În această privință, instanța de trimitere subliniază că articolul 15 din Regulamentul privind evenimentele trebuie interpretat în lumina libertății de exprimare și de informare, protejată de articolul 10 din CEDO și de articolul 11 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. În calitate de așa-numit câine de pază public (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 8 noiembrie 2016, ECLI:CE:ECHR:2016:1108JUD001 803011, Magyar Helsinki Bizottság împotriva Ungariei), RTL dorește să informeze publicul cu privire la tragedia zborului MH17. Este adevărat că articolul 10 din CEDO nu impune ca toate informațiile să devină publice, însă, în opinia instanței de trimitere, o interdicție absolută cu privire la divulgare ar putea fi în contradicție cu libertatea de exprimare și de informare.
- 12 Acesta este contextul în care instanța de trimitere consideră oportun să adreseze prima și a doua întrebare preliminară.
- 13 În cazul în care a doua întrebare preliminară primește un răspuns negativ și se consideră că articolul 15 alineatul (1) din Regulamentul privind evenimentele se opune reglementării de la articolele 7.1 și 7.2 din Legea privind aviația, instanța de trimitere consideră că nu Legea privind aviația a fost aplicabilă, ci Wob, în

special reglementarea națională generală privind divulgarea. În acest caz, ea se întreabă cum trebuie aplicată în situația de față o reglementare națională generală privind divulgarea. Acesta este obiectul celei de a treia și a patra întrebări.

DOCUMENT DE LUCRU